

תמי ספיבק שחקנית ויוצרת 2018 – 1944

תמי ספיבק הייתה שחקנית תאטרון, קולנוע וטלוויזיה, מורה לתאטרון ולמשחק, יוצרת ופעילה מובילה בתחום תאטרון הפרינג' בישראל. זוכת פרס "קיפוד הזהב" למפעל חיים בתחום הפרינג'.

היא נולדה וגדלה בתל-אביב ברחוב פרישמן. את ילדותה העבירה במרכז תל-אביב, למדה בבית הספר תל-נורדאו והייתה פעילה בשומר הצעיר. לאחר מכן עברה עם הוריה לשיכון דן ובהמשך לרמת אביב, תמי למדה במחזור הראשון של בית הספר "אליאנס", חיה ויצרה ברמת אביב קרוב ל-50 שנה, שם גם נולדו וגדלו שלושת ילדיה. בעשור האחרון לחייה התגוררה בלב העיר.

היא התגיסה לצה"ל ושירתה בגרעין נח"ל בקיבוץ הזורע ולאחר מכן בקיבוץ זיקים. לאחר השחרור למדה משחק בבית הספר לאמנויות הבמה בית צבי. עם סיום הלימודים החלה לשחק בתאטרון, בין השאר, במחזה "שמשון" מאת יגאל מוסינזון בבימויו של דוד לוי בתאטרון "הבימה" ובאותה שנה הצטרפה למופע השירה המצליח "הלוך הלכה החבריא". במופע הזה בלטה בשירת הסולו "שונרא" והשתתפה גם במופע "נסיעה מדומה" משירי לאה גולדברג.

ספיבק מילאה תפקידים רבים ומגוונים כמעט 50 שנה בהצגות רבות ובתאטראות שונים בישראל ובהם "הבימה", תאטרון בית ליסין, "התאטרון העממי", תאטרון "קרוב", צוותא, תאטרון "הסימטה" ותאטרון "אורנה פורת" לילדים ולנוער. היא הייתה מחלוצות תאטרון הפרינג' בישראל, יצרה ושיחקה בתאטראות השוליים עוד בתחילת דרכה ולאורך כל הקריירה שלה ובין השאר בתאטרון "הסימטה", תאטרון "זירה" החדש, צוותא, תאטרון "קרוב" ועוד. תמי ספיבק גם הייתה מחלוצות מופעי היחיד בישראל, כאשר בשנת 1990 יצרה את הצגת היחיד "פרישמן 10 על יד הים", המתארת את ילדותה בתל-אביב בשלהי מלחמת העולם השנייה וסביב הקמת המדינה. היא הופיעה בהצגת היחיד בפסטיבל "תאטרונטו" ועוד מאות פעמים ברחבי הארץ יותר מ-20 שנה.

בעשור האחרון היא שבה גם אל הבימות הגדולות במקביל לפרינג' ולעשייה העצמאית. היא גילמה את גברת היגינס בעיבוד של תאטרון "הבימה" ל"גבירתי הנאוה" ב-2013 וב-2017 החלה לגלם אם חולה וסיעודית ב"קח את אבא שלך ולך לעזאזל", שכתב הקומיקאי רמי ורד בעבור "הבימה".

נוסף על התאטרון שיחקה ספיבק גם בסרטי קולנוע ובהם "יהיה טוב סלומניקו", "סופשבוע מטורף", "בן לוקח בת", "מוכרחים להיות שמח", "תפוחים מן המדבר" ו"החשוד האחרון". בטלוויזיה שיחקה בסדרות כמו "בולבול הקבולבול" של הטלוויזיה החינוכית בתחילת דרכה ובהמשך ב-"חלומות נעורים", "החברים של נאור", "לצבי יש בעיה", "נבסו" ו"ככה זה".

היא גם השתתפה בסרטי סטודנטים רבים ובהפקות אוניברסיטה מתוך כוונה לסייע ולפרגן לדור היוצרות והיוצרים הצעירים. היא לימדה שנים לימודי משחק בבתי ספר למשחק ובאופן עצמאי והכשירה שחקנים ושחקניות.

ספיבק פעלה בעבור אמנים התור חברת הוועד המנהל של אמ"י בכמה קדנציות. היא נלחמה כדי להפיץ תרבות לכל רחבי הארץ, למען זכויות אמנים, שכר הוגן, הלוואות ומענקים, אודישנים שוויוניים בתאטראות ועוד. היא נאבקה למען קיומו של תחום הפרינג' בישראל והשיגה תקציבי מדינה להפעלתו. היא גם פעלה רבות למען שכר הוגן לשחקנים ולשחקניות ולמתקנים נאותים ועל כך זכתה בשנת 2012 בפרס "קיפוד הזהב" למפעל חיים.

עיריית תל-אביב קבעה לוחית זיכרון בכניסה לביתה שברח' הרטגלס 18

ההצגה "פרישמן 10 על יד הים" המתאר את תל-אביב של שנות ה-40
https://www.youtube.com/watch?v=9PaxvBJAK_A